אימא שקראס יהודאין למי שבני משבם ימל כדכתיב (דניאל א) דיבי בהם מבני יהודה דניאל מננים מישאל ותכים הישתה ועודים ריצ דאתיא כר"ש בר נחמני דאמר בפרק חלק לב: דניאל מבני יסודם חננים מישאל ועזרים

משחר שבטים]

הכופר בע"ז נקרא יהודי שנאמר איתי גוברין יהודאין" על שם יהודי שהרי אמר בחלק (סנסדרין דף ענ:) דלא הוו משבט יסודה : אשר הגלה שגלה מעלמו · ודרים ליה מדלא כתיב הוגלה: כדלי דחזירי וח"ו היא לא היתה אוכלת: וטובלת

דלא קטליה דוד לשמעי דאתיליד מיניה מרדכי דמיקני ביה המן ומה שילם לי ימיני דלא קטליה שאול לאגג דאתיליד מיניה המן דמצער לישראל רבי יוחגן אמר לעולם מבנימן קאתי ואמאי קרי ליה יהודי על שום שכפר בע"ז שכל הכופר שנלו על כרחן והוא גלה מעלמו כמו זעיאלבע"ו נקרא יהודי בדבתיב "איתי גוברין יהודאין וגו' רבי שמעון בן פזי כי הוה

יהודאין כו׳ יוסיפיה דקרא לאלהך לא פלחין: כל דבריך אחד הן י כנגד הספר היה אומר כל דבריך דברי הימים אחת הן הרבה שמות אתה

רבינו חננאל

הדסים: לכחה מרדכי לו לבת: תנא משום

הגהות הב'ה (א) גם׳ דשא את בתיה (ג) ד"ה מעדן מלסיב ומלסיל הס"ד :

הנהות הגריא [א] גם' (שירד לכם לישראל מן בימיו) מא"מ

[פירוש עורף של חזרת כלומר ראש של חסא ערוך ערך

גליון השים

פתח בדברי הימים אמר הכי כל דבריך אחד הם ואנו יודעין לדורשן במטלם . בין הלדיקים שנלו לבכל נסים סיןאשתו היהודיה ילדה את ירד אבי גדור ואת חבר אבי שוכו ואת יקותיאל אבי זנוח ואלה בני בתיה בת פרעה אשר לקח מרד כהדכה זו: אלא חוש של חסד משוך שמוחאמאי קרי לה יהודיה על שום שכפרה בע"ז דכתיב "ותרד בת פרעה לרחוץ על היאור *ואמר רבי יוחנן שירדה לרחוץ מגילולי בית כל המגדל יתום נתיך אביה ילדה והא רבויי רביתיה לומר לך "שכל המגדל יתום ויתומה בתוך ביתו מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו ירד זה משה ולמה נקרא שמו ירד [8] שירד להם לישראל מן בימיו *גדור שגדר פרצותיהן של ישראל חבר שחיבר את ישראל לאביהן שבשמים סוכו שנעשה להם לישראל כסוכה יקותיאל שקוו ישראל לאל בימיו זנוה שהוניח עונותיהן של ישראל אבי אבי אב בתורה אב בהכמה אב בנביאות ואלה בני בתיה אשר לקח מרד וכי מרד שמו והלא כלב שמו אמר הקב"ה יבא כלב שמרד בעצת מרגלים וישא את (6) בת פרעה שמרדה בגלולי בית אביה אשר הגלה מירושלם אמר רבא שגלה מעצמו ויהי אומן את הדסה קרי לה הדסה וקרי באחד בשבת ואחת בשני בשבת זכניה אדיקים *שנקראו הדסים וכן הוא אומר °והוא עומר בין ההדסים רבי יהודה אומר הרסה שמה ולמה נקראת שמה אסתר על שם שהיתה מסתרת דבריה שנאמר אין אסתר מגדת את עמה וגו' ר' נחמיה אומר הרסה שמה ולמה נקראת אסתר שהיו אומות העולם קורין אותה על שום אסתהר בז עזאי אומר אסתר לא ארוכה ולא קצרה היתה אלא בינונית כהדסה ר יהושע בן קרחה אמר *אסתר ירקרוקת היתה וחומ של חסר משוך עליה. כי אין לה אב ואם ובמות אביה ואמה למה לי אמר רב אהא עיברתה מת אביה ילדתה מתה אמה ובמות אביה ואמה לקחה מרדכי לו לבת תנא בהחוא ענינא ולמקלת ימים עשרה שמואנמשום ר"ם אל תקרי לבת אלא לבית וכן הוא אומר "ולרש אין כל כי נרחה מראיהם טוב ובריחי בשר וגו': כינ אם כבשה אחת קמנה אשר קנה ויחיה ותגדל עמו ועם בניו יחדו מפתו תאכל ומכוסו תשתה ובחיקו תשכב ותהי לו כבת משום דבחיקו תשכב תאבל וכבוטו ונשו מוזים ואין הבי נמי לבית ואת שבע הנערות וגו' פא נכיח וכן מיפא הוות ליה (*לבת) אלא (*לבית) הבי נמי לבית ואת שבע הנערות וגו' פא נכיח וכן מיפא אמר רבא שהיתה מונה בהן ימי שבת וישנה ואת נערותיה וגו' אמר רב שהאכילה מאכל יהודי ושמואל אמר שהאכילה *קדלי דחזירי ור' יוחנן הוא זה שהוא בועל נשים ומשלחן : הניאנאמר זרעונים וכן הוא אומר "ויהי המלצר נושא את פת בגם ונותן להם זרעונים ששה חרשים בשמן המור *מאי שמן המור ר' חייא בר אבא אמר סמכת רב הונא אמר שמן זית שלא הביא שליש תניא רבי יהודה אומר אנפקינון שמן זית שלא הביא שליש ולמה סכין אותו שמשיר את השיער ומעדן את הבשר בערב היא באה ובבקר היא שבה אמר רבי יותנן מגנותו של אותו רשע למדנו שבחו שלא היה משמש ממתו ביום ותהי אסתר נשאת חן אר"א *מלמר שלכל אחר ואחר נדמתה לו כאומתו ותלקה אמתר אל המלך אחשורוש אל בית מלכותו בחדש העשירי הוא חדש מבת ירח שנהנה גוף מן הגוף ויאהב המלך את אסתר מכל הנשים ותשא חן וחסד לפניו מכל הבתולות אמר רב ביקש למעום מעם בתולה מעם מעם בעולה סכול (נוחשים לו ש): מעם ויעש המלך משתה נדול עבד משתיא ולא גליא ליה דלי כרגא ולא גליא ליה שדר פרדישני ולא גליא ליה ובהקבץ בתולות שנית וגו' אזיל שקל עצה ממרדכי אמר אין אשה מתקנאה אלא בירך חבירתה ואפי' הכי לא גליא ליה דכתיב אין אסתר מגדת מולדתה וגו' אמר רבי אלעזר מאי דכתיב

מזכיר פלוני ופטני וכולן אדם אחד הן: ואנו יודעין לדורשן · ואני"פ שסתמם אותן אנו נותנין את לבינו עד שאנו יודעין לדורשן משום דאמרינן לעיל כל הכופר בע"ו נקרא יהודי נקט לה הכא: ואשפו היסודיה וגו'י והלא בתיה שמה דהא כתיב בסופיה ואלה בני בתיה : לרסוץ לטבול (*לשון) גירות: תורה אור והלה כלב שמו . שבכלב משתעי הרח: הכי גרסינן וישא בסיה שמרדה בגילולי בים אביה - ולכך נשתנה שמה בליקוחין הללו: שגלה מעלמו . מדלא כתיב אשר היה מן הגולה אשר הגלחה וכתיב אשר הגלה עם הגולה משמע שלא היה כשאר ישראל שעשה ירמיה שגלה מעלמו עד שאמר לו הקב"ה לחזור: בין ההדמים אשר ובשכינה משתעי קרא: מסספר . עליה - מאת הקב"ה לכך נראית יפה לאומות ולאחשורוש : ובמות אביה ואמה חו ל"ל - מאחר דכתיב כי אין לה אב ואם אלא ללמדע שאפי' יום אחד לא היה לה אב ואם: בשעה שנתעברה אחה מח אביה . נחלא שלא היה לה אב משעה שנראה להקרות אב: וכשילדתה אמה מסה . ולה נרחית לקרות חם: ולרש שין כל-באוריה משתעי קרא: כבשה אחת -(ב) בת שבע: שהימה מונה בהן ימי שבם - שהיתה משרתת לה אחת ואחת בשלישי בשבת וכן כולן א וכשהגיע יום שפחה של שבת יודעת ה שהיום שבת : יכחלי דחזירי . בקונ"ום שמינית ומתוך אונסה לא? נענשה : וכן הוא אומר · שהזרעונים ב טובים ללדיקים להבדילן ממאכל ממח : ויהי המללר נושח חת פם כנס ויין משסיהם וגו' · וכתיב אנפקינון שמן זית שלא הביא שליש. גבי מנחות תכן *חין מביחין חנפקינון ואם הביא פסול ועלה קאי ר' יהודה ואמר מהו אנפקינון: מעדן . (נ)מלהוב: מגנותו של אותו רשעינטתו שהנוף נהנה מן הגוף . מפני הלינה והעיד לך הכתוב שהיו מתכונין מן השמים לחבבה על בעלה: ביקש

לעעום כו׳ . לכך נאמר מכל הנשים

ומכל הבתולות: עבד משמים כו׳ .

חוזר לכמה ענינים לפייסה שתגלה לו

מולדתה ולא הועיל וסמוך לה להאי קרא

ובהקבן בתולות שנית וגו' אין אסתר

מגדת מולדתה ואת שמה וגו' עבד

משתיא סעודה לכבודה מה שלא עשה

בשאר נשים: דלי כרגא · אמר בשביל אסתר אני מניחלכם מכסי גולגולתכם

היינו והנחה למדינות עשה: שדר

פרדישני דורונות לשרים בשמה והיינו

דכתיב ויתן משאת כיד המלך: